CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau Oedolion						
Rheolaeth	597	480	(117)		(117)	(35)
Anabledd Dysgu	31,080	30,666	(414)		(414)	199
Iechyd Meddwl	6,071	6,629	558		558	607
Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	24,516	24,940	424		424	940
Gofal Cartref	11,700	12,539	839		839	1,274
Anabledd Corff	3,652	2,699	(953)		(953)	(1,070)
Taliadau Uniongyrchol	2,194	1,978	(216)		(216)	(72)
Eraill	3,048	3,278	230		230	209
	45,110	45,434	324	0	324	1,281
Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion	**82,858**	**83,209**	**351**	**0**	**351**	**2,052**
Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)						
Gofal Preswyl	(297)	524	821		821	911
Gofal Cartref	1,126	1,337	211		211	93
Eraill	(5)	(7)	(2)		(2)	6
Cyfanswm Gwasanaethau Darparu	**824**	**1,854**	**1,030**	**0**	**1,030**	**1,010**
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26				**(1,281)**	(1,281)	0
Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant	**83,682**	**85,063**	**1,381**	**(1,281)**	**100**	**3,062**

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Dyrannwyd gwerth dros £3.1 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2025/26 ymlaen. Gwelwyd gwelliant yn y sefyllfa ariannol o'i gymharu â'r rhagolygon, gyda diffyg cyllidebol o £1.38 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth yr Adran - trosiant staff a thanwariant ar y gyllideb gyfreithiol, ynghyd â derbyniad grant ac incwm ychwanegol erbyn diwedd y flwyddyn.

Anabledd Dysgu - bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad cyllideb ychwanegol o £400k yn 2025/26. Mae'r pwysau'n parhau ar wasanaethau dydd, cynlluniau cefnogol ac ar y gwasanaeth preswyl yng nghartrefi'r Cyngor. Derbyniad grantiau a llai o bwysau ar lety cefnogol, taliadau uniongyrchol ac ar gartrefi preswyl annibynnol yn ystod y flwyddyn gyda'r gwaith o adolygu pecynnau gofal yn parhau ac yn dwyn ffrwyth.

Iechyd Meddwl - dyrannwyd £177k o arian ychwanegol i'r maes yn 2025/26, gwelwyd diffyg cyllidebol o £650k ar yr elfen breswyl a nyrsio yn dilyn cynnydd annisgwyl ac anarferol yn y nifer gydag un ar ddeg o achosion newydd yn ystod y flwyddyn ariannol. Mae cynlluniau cefnogol a llety cefnogol yn tanwario ac felly'n lleihau'r gorwariant a adroddir. Mae'r maes iechyd meddwl yn destun bid £1.2 miliwn ar gyfer 2026/27.

Pobl Hŷn - dyrannwyd £1.5 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r maes ar gyfer 2025/26, gyda £1.2 miliwn ohono i Ofal Cartref. Bu lleihad yn y diffyg cyllidebol i £324k erbyn diwedd y flwyddyn, gyda grantiau ychwanegol a gwaith sicrhau effeithlonrwydd taliadau uniongyrchol yn cynorthwyo'r darlun. Ym mhreswyl a nyrsio, cynnydd graddol yn y defnydd o gartrefi mewnol a llai o gartrefi preifat, ynghyd â chynnydd mewn cyfraniadau gan gleientiaid, yn lleihau'r pwysau. Bu gwelliant hefyd yng ngofal cartref, gyda lleihad yn y costau i £839k uwchlaw'r gyllideb ar yr ymdrechion i ddarparu gofal mewn ardaloedd lle nad oes gwasanaeth hawdd i'w gael, serch hyn, y rhestrau aros yn parhau i fod yn uchel am ofal cartref. Yn y maes anabledd corff, llai o alw am ofal cartref yn parhau. Yn 'Eraill', pwysau cynyddol a chynlluniau arbedion sydd eto i'w gwireddu.

Gwasanaethau Darparu - gorwariant staff yng ngofal preswyl gan gynnwys £501k ar ddefnydd o staff asiantaeth. Cyllideb ychwanegol o filiwn wedi ei fuddsoddi yn barhaol yng ngofal cartref yn 2025/26, serch hynny mae costau staff uwchlaw'r gyllideb yn parhau, gyda lefelau salwch a chyfraddau oriau di-gyswllt uchel. Mae bid parhaol o £464k wedi ei ddyrannu i ofal preswyl mewnol ar gyfer 2026/27.

Arbedion - o ran sefyllfa gwireddu arbedion yr adran, er bod cynnydd wedi bod mewn gwireddu arbedion yn ystod y flwyddyn mae gwerth bron i £1.5 miliwn o arbedion yn parhau ar ôl i'w gwireddu ac felly yn cyfrannu at y sefyllfa ariannol.

Argymhellir fod yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant yn derbyn cymorth ariannol un-tro o £1.281 miliwn i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2026/27.

Atodiad 2

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Plant a Theuluoedd	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	705	705	0		0	89
Gweithredol	3,070	3,548	478		478	351
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	7,050	9,061	2,011		2,011	683
Cartrefi Grwpiau Bychan	76	156	80		80	29
Maethu Drwy Asiant	1,755	1,617	(138)		(138)	(271)
Maethu Mewnol	3,120	3,215	95		95	125
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	2,178	2,419	241		241	191
	14,179	16,468	2,289	0	2,289	757
Ôl-16	1,778	2,215	437		437	204
Gwasanaeth Derwen	3,655	4,098	443		443	533
Cyfiawnder Ieuenctid	262	251	(11)		(11)	(5)
Blynyddoedd Cynnar	147	(39)	(186)		(186)	(174)
Uned Datblygu'r Gweithlu	308	308	0		0	0
Eraill	2,513	2,459	(54)		(54)	101
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26			0	(3,296)	(3,296)	0
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	**26,617**	**30,013**	**3,396**	**(3,296)**	**100**	**1,856**

Plant a Theuluoedd

Dyrannwyd gwerth £2.175 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2025/26. Ar ddiwedd y flwyddyn adroddir ar ddiffyg cyllidebol o £3.4 miliwn gan yr adran.

Rheolaeth - costau staffio ychwanegol un tro ond sydd yn cael ei wrthbwyso gan ddefnydd o grantiau tuag at sefydlu system gwybodaeth.

Gweithredol - er bod adnodd ychwanegol parhaol gwerth £365k wedi ei ddyrannu i'r maes ar gyfer 2025/26 ymlaen, mae'r tueddiad gorwariant yn parhau o ganlyniad i bwysau sylweddol ar gefnogaeth cynlluniau cefnogol ynghyd â staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr maes. Mae'r maes cynlluniau cefnogol wedi derbyn bid gwerth £200k yn 2026/27 i gyfarch y pwysau.

Lleoliadau - gwelwyd un ar ddeg achos newydd lleoliadau all-sirol ers yr adolygiad diwethaf gan gynnwys achosion eithriadol a lleoliadau heb gofrestriad, sydd yn rhai llawer mwy costus. O ganlyniad gwelwyd cynnydd pellach yn y nifer cyfartalog lleoliadau all-sirol unwaith eto eleni i 37 (34.3 yn 2024/25, 32.5 yn 2023/24, 25.7 yn 2022/23), gyda chost gyfartalog y lleoliadau bellach yn £253k.

Gwelwyd chwe achos newydd ers yr adolygiad diwethaf yn Maethu drwy Asiant ond bu gostyngiad yn y niferoedd Maethu Mewnol. Gwelwyd lleihad yn yr incwm gan y Swyddfa Gartref ar gyfer y ceiswyr lloches heb rieni neu warcheidwaid sydd yn derbyn gwasanaeth. Yng nghefnogol ac eraill pwysau cynyddol ar y gyllideb gweithwyr cefnogol ac ar y gwasanaeth mabwysiadu gogledd Cymru.

Cartrefi Grwpiau Bychan - mae'r cartrefi wrthi'n cael eu sefydlu yng Ngwynedd gyda dau gartref bellach yn weithredol a'r trydydd tŷ yn dod yn weithredol yn ystod 2026/27. Mae'r ddarpariaeth fewnol yma yn golygu y bydd modd lleoli plant yn fewnol yn hytrach nac efo darparwyr allanol all-sirol. Bu i'r Cyngor dderbyn grantiau i sefydlu'r cartrefi ynghyd â chyfraniad tuag at gostau rhedeg y cartrefi eleni.

Ôl-16 - pwysau ychwanegol ar y gwasanaeth yn dilyn i ddau achos eithriadol gael eu trosglwyddo o'r gwasanaeth all-sirol yn ystod y flwyddyn. Pwysau hefyd ar yr elfen ceiswyr lloches dros 18 oed, gan nad yw'r cyfraniad gan y Swyddfa Gartref yn ddigonol i gyfarch y costau. Staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr cymdeithasol hefyd yn cyfrannu at y gorwariant.

Derwen - i ymateb i'r tueddiad gorwariant bu i Derwen dderbyn dyraniad adnoddau parhaol ychwanegol o £1 miliwn ar gyfer cyllideb 2025/26. Mae'r pwysau yn parhau gyda gorwariant yn £443k ar ddiwedd y flwyddyn ar weithwyr cynlluniau cefnogol, cefnogaeth arbenigol ac ar yr Uned Egwyl Fer. Mae bid pellach gwerth £175k wedi ei ddyrannu i'r maes ar gyfer 2026/27.

Blynyddoedd Cynnar - trosiant staff a grantiau cynyddol ar gael i gyllido gwariant craidd wedi arwain at danwariant.

Eraill - yn tanwario ar ddiwedd y flwyddyn yn dilyn derbyniad cyllid ychwanegol gan y Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal, ond yn cynnwys gorwariant ar ffioedd gwasanaethau arbenigol ac ar y gwasanaeth tu allan i oriau.

Argymhellir fod yr Adran Plant a Theuluoedd yn derbyn cymorth ariannol un-tro o £3.296 miliwn i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2026/27.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cefnogaeth a Chomisiynu	1,068	1,046	(22)		(22)	(82)
Incwm a Chyllid	1,479	1,422	(57)		(57)	(38)
Gwasanaethau Ataliol	279	259	(20)		(20)	(24)
Cyfanswm Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	**2,826**	**2,727**	**(99)**	**0**	**(99)**	**(144)**

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal

Cefnogaeth a Chomisiynu - arbediad o ganlyniad i benderfyniad ar y cyd ar lefel gogledd Cymru i gwtogi lefel cyfraniad i'r Bwrdd Partneriaeth Ranbarthol. Yn ychwanegol i hyn, defnydd o grantiau yn erbyn costau yn cyfrannu at y tanwariant a adroddir.

Incwm a Chyllid - cyfuniad o danwariant ar gostau staff mewn paratoad ar gyfer ail-strwythuro, ynghyd â derbyniad grant tuag at amser staff ynghlwm â gwaith i weithredu meddalwedd achosion gofal ar hyd gogledd Cymru. Am gyfnod bydd dwy system wybodaeth gofal yn cyd-redeg.

Gwasanaeth Ataliol - derbyniad grant ychwanegol ar gyfer y gwasanaethau ataliol yn golygu bod tanwariant ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Yn dilyn y sefyllfa ffafriol ar holl benawdau'r Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal, sydd yn bennaf o ganlyniad i dderbyniad grant, mae trosglwyddiad gwerth £67k ynghyd â arall-gyfeirio bid gwerth £90k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol i'r Adran Plant a gefnogir gan y gwasanaeth i gynorthwyo efo'i sefyllfa ariannol eleni.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Addysg	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,378	2,431	53		53	54
Ysgolion Datganoledig	104,767	104,767	0		0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(2,696)	(2,751)	(55)		(55)	(46)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	8,186	8,186	0		0	0
Gwasanaeth Atodol	915	662	(253)		(253)	(73)
Eraill	727	836	109		109	68
	9,828	9,684	(144)	0	(144)	(5)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	5,514	5,636	122		122	(16)
Gwasanaeth Ieuenctid	880	880	0		0	(2)
Cyfanswm Addysg	**120,671**	**120,647**	**(24)**	**0**	**(24)**	**(15)**

Addysg

Arweinyddiaeth a Rheolaeth - gwariant un tro ar weithredu system rheoli gwybodaeth newydd ar gyfer yr ysgolion a hefyd ar ffioedd ymgynghorwyr.

Gwasanaeth Ansawdd Ysgolion - cyfnod trosiannol i'r gwasanaeth newydd gyda swyddi gwag, derbyniad incwm a grantiau ychwanegol, ond fod pwysau sylweddol ar y gyllideb cyfundrefn drochi.

Cludiant - yn dilyn gorwariant sylweddol ar gludiant dros y blynyddoedd diwethaf, dyrannwyd cyllideb o £896k ar sail barhaol a £939k pellach am flwyddyn yn unig i gyfarch y pwysau ar y maes bysus a thacsis ysgolion. Bu modd cwtogi'r cyfraniad un tro i £384k erbyn diwedd y flwyddyn, oherwydd lleihad mewn costau a derbyniad grantiau ychwanegol, felly adroddir ar sefyllfa ariannol gytbwys.

Mae'r maes cludiant yn parhau i fod yn destun adolygiad strategol i geisio rheoli'r cynnydd yn y gwariant, fel bod modd ceisio lleihau'r gorwariant a manteisio ar gyfleoedd effeithlonrwydd.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - derbyniad incwm grant uwch erbyn diwedd y flwyddyn ar gyfer cinio ysgol am ddim i ysgolion cynradd. Ond, gorwariant ar gostau staff oherwydd bod salwch yn faterion yn glanhau a gofalu ysgolion. Yr elfen gofal o'r clybiau brecwast hefyd yn gorwario £71k o ganlyniad i gyfuniad o gostau staff uwch a diffyg incwm.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - cynnydd mewn costau un tro sydd yn cael ei leihau gan ddefnydd o arian grant a thanwariant ar gyllidebau eraill.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - cynnydd mewn costau un tro erbyn diwedd y flwyddyn ynghyd ag amgylchiadau yn ymwneud ag un canolfan penodol, sydd bellach wedi dod i ben, ond yn gyfrifol am orwariant o £53k. Trosiant staff a derbyniad grant yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Economi a Chymuned	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	403	392	(11)		(11)	(3)
Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau	674	671	(3)		(3)	(2)
Morwrol a Pharciau Gwledig	(389)	(288)	101		101	35
Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill	1,741	2,044	303	(269)	34	91
Rhaglenni Datblygu Economaidd	(307)	(311)	(4)		(4)	0
Marchnata a Digwyddiadau	280	280	0		0	0
Llyfrgelloedd Gwynedd	1,673	1,644	(29)		(29)	(35)
Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd	1,033	1,042	9		9	14
Defnydd o Gronfa Tanwariant yr Adran	49	0	(49)		(49)	(49)
Defnydd o Gronfa Arall yr Adran	48	0	(48)		(48)	(49)
Cyfanswm Economi a Chymuned	**5,205**	**5,474**	**269**	**(269)**	**0**	**2**

Economi a Chymuned

Rheolaeth - derbyniad grant ac incwm uwch wedi arwain at danwariant ar y gyllideb graidd.

Morwrol a Pharciau Gwledig - dirywiad yn y sefyllfa ariannol erbyn diwedd y flwyddyn gyda gwariant uwchlaw'r gyllideb wedi cynyddu i £71k yn Noc Fictoria, Caernarfon, a chynnydd mewn gwariant gan yr Harbyrau a thraethau. Gwelwyd fod diffyg incwm yn faterion yn Traethau o £84k a hefyd yn y Parciau Gwledig o £27k. Yn groes i'r tueddiad yma, yr incwm net yn well yn Hafan, Pwllheli ac yn tanwario (£80k).

Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill - trosglwyddwyd y ddarpariaeth hamdden i Gwmni Byw'n Iach yn Ebrill 2019, ond fod cyfrifoldeb am gostau rhedeg yr eiddo yn aros efo'r Cyngor. Dros y blynyddoedd diwethaf mae'r cwmni wedi derbyn cefnogaeth ariannol flynyddol gan y Cyngor oedd yn £550k yn 2022/23, £308k yn 2023/24 ac yn £281k yn 2024/25, oedd uwchlaw'r taliad cytundebol y contract ddarparu, i'w galluogi i gynnal eu gwasanaethau. Mae'r gefnogaeth ariannol yn parhau eleni a'r swm gofynnol yn £269k erbyn diwedd y flwyddyn.

Ymhellach, gorwariant o £34k ar gyllideb rhedeg yr adeiladau hamdden gan yr Adran Economi a Chymuned.

Llyfrgelloedd Gwynedd - yn dilyn cyfnod trosiannol o ailstrwythuro'r gwasanaeth, mae pob swydd bellach wedi eu llenwi. Bu derbyniad incwm yn uwch gan fod banciau yn gwneud defnydd rheolaidd o ofod yn Llyfrgell Caernarfon.

Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd - gorwariant yn bennaf gan fod costau staff uwchlaw'r gyllideb yn faterion yn Storiel £16k ac Amgueddfa Lloyd George £15k tra bod costau eraill yn uwch yn Neuadd Dwyfor £15k. Gwelwyd lleihad mewn gwariant gan y Gwasanaeth Archifau a'r Celfyddydau sydd yn golygu fod y gorwariant a adroddir yn is.

Er mwyn lleihau'r gorwariant a adroddir, mae'r adran yn defnyddio £97k o gronfeydd adrannol.

Argymhellir i'r Cabinet gymeradwyo cymorth ariannol ychwanegol i Gwmni Byw'n Iach gwerth £269k.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Priffyrdd, Peirianneg ac YGC (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau:						
Priffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	11,618	11,936	318		318	220
Peirianneg	487	411	(76)		(76)	(28)
Bwrdeistrefol	5,827	6,007	180		180	381
Ymgynghoriaeth Gwynedd	132	117	(15)		(15)	(81)
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26			0	(307)	(307)	0
Cyfanswm Priffyrdd, Peirianneg ac YGC	**18,064**	**18,471**	**407**	**(307)**	**100**	**492**

Priffyrdd, Peirianneg ac YGC (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Priffyrdd - er y gwelwyd cynnydd mewn gwireddu arbedion yn y maes, arbedion gwerth £120k yn parhau angen eu cyflawni yn Ffyrdd Sirol. Gwariant uwch erbyn diwedd y flwyddyn ar y rhaglen adeiladwaith ac ar staff a chostau eraill yn Ffyrdd Sirol. Ymhellach i hyn, lleihad yn yr incwm gan asiantaethau allanol ar amrywiol gytundebau.

Gwasanaethau Peirianneg - bu i drafodaethau gyda Network Rail yn ymwneud â Phont Abermaw ddod i ben yn ddiweddar gan arwain at wireddu arbediad. Yn ogystal â hyn, tanwariant ar amrywiol benawdau ynghyd â derbyniad incwm uwch.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o ffactorau gan gynnwys yr angen i wireddu arbedion gwerth £117k. Er bod y pwysau ar gyllidebau staff glanhau toiledau cyhoeddus yn parhau, bu lleihad erbyn diwedd y flwyddyn. Yn dilyn gwaith diweddar yn yr Amlosgfa gwelwyd lleihad yn y rhagolygon incwm cysylltiedig ond hefyd yn y costau. Mae colledion incwm yn parhau i fod yn faterion yn cynnal tiroedd a thoiledau cyhoeddus. Tanwariant pellach ar Orfodaeth Stryd ac ar Dimau Taclus sydd yn lleihau'r gorwariant a adroddir. Mae bid barhaol gwerth £180k wedi ei ddyrannu i Diroedd agored ar gyfer 2026/27 ymlaen.

Ymgynghoriaeth Gwynedd - er yn rhagori ar incwm gan sefydliadau allanol megis cynghorau eraill a Llywodraeth Cymru yn y maes ffyrdd a pheirianneg, nid yw cymaint â'r hyn a ragwelwyd yn ystod y flwyddyn. Tanwariant ar swyddi gwag a throsiant staff yn y Gwasanaeth Adeiladu.

Arbedion - mae gwerth yr arbedion adrannol nad ydynt yn gwireddu yn £317k ac felly yn cyfrannu at y sefyllfa gorwariant a adroddir ar ddiwedd y flwyddyn. Er bod llithro ar y gwireddu, bydd yr adran yn gweithredu camau pendant dros y misoedd nesaf i gyflawni cyfran o'r arbedion.

Argymhellir fod yr Adran Priffyrdd, Peirianneg ac YGC yn derbyn cymorth ariannol un-tro o £307k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2026/27.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Amgylchedd	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	776	948	172		172	158
Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu	743	518	(225)		(225)	(1)
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	363	(82)	(445)		(445)	(362)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(3,008)	(2,534)	474		474	213
Cludiant Integredig	2,294	2,544	250		250	88
	(351)	(72)	279	0	279	(61)
Marchnadoedd	8	13	5		5	0
Cefn Gwlad a Mynediad	777	795	18		18	8
Gwarchod y Cyhoedd	2,048	1,921	(127)		(127)	(36)
Gwastraff	14,000	15,256	1,256		1,256	617
Cyfanswm Amgylchedd	**18,001**	**19,379**	**1,378**	**0**	**1,378**	**685**
Defnydd o Gronfa Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer				**(786)**	**(786)**	
Defnydd o Gronfa Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu				**(470)**	**(470)**	
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26				**(22)**	**(22)**	
Cyfanswm	**0**	**0**	**0**	**(1,278)**	**100**	

Amgylchedd

Rheolaeth yr Adran - oediad mewn gwireddu gwerth £150k o gynlluniau arbedion ynghyd â gorwariant ar gostau cerbydau.

Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu - darlun cymysg gan gynnwys, incwm ar geisiadau mawr ar ddiwedd y flwyddyn ariannol gan y Grid Cenedlaethol yn golygu fod Cynllunio yn gor-gyflawni ei incwm o £222k tra bod diffyg incwm yn parhau i fod yn faterion yn Pridiannau Tir a Rheolaeth Datblygu. Trosiant staff a swyddi gwag yn cynorthwyo'r sefyllfa ariannol ymhellach.

Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth) - rhagori ar incwm ffioedd gwaith stryd, swyddi gweigion a thanwariant pellach ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Parcio a Gorfodaeth Parcio - yn dilyn i ffioedd parcio gael eu codi yn Ebrill 2025, roedd disgwyliad fod incwm parcio am wella eleni o'i gymharu â'r diffyg o £826k a adroddwyd yn 2024/25. Bu gwelliant, gyda diffyg incwm o £464k, ond yn is na'r rhagolygon. Swyddi gwag yn cynorthwyo i wella'r sefyllfa a adroddir.

Cludiant Integredig - gwelwyd cynnydd sylweddol mewn cost contractau ac felly nid yw'r grantiau a dderbynnir yn cyfarch yr holl gostau cysylltiedig. Tanwariant ar gostau staff ac ar gyllidebau eraill yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Gwarchod y Cyhoedd - swyddi gwag a llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb gan gynnwys ar gostau cerbydau. Yn gyffredinol, y sefyllfa incwm yn well na'r rhagolygon, gydag incwm safonau masnach yn rhagori'r targed ond incwm i lawr ar gyfer y maes trwyddedau tacsis.

Gwastraff - bu i gyllideb ychwanegol o £400k ei ddyrannu ar gyfer 2025/26 ymlaen, ond mae nifer o faterion yn gyfrifol am y gorwariant sydd wedi cynnyddu i £1.26 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn. Y gwaith o ailstrwythuro a chyflwyno newidiadau i'r maes yn parhau gyda nifer o gamau ynghlwm â'r broses, gyda chamau yn llithro i 2026/27 ac felly nifer o gynlluniau arbedion yn llithro o ganlyniad i'r heriau ail-strwythuro. Gorwariant cynyddol erbyn diwedd y flwyddyn ar gasglu gwastraff ac ailgylchu, gwastraff masnachol, safleoedd trin a throsglwyddo gwastraff ac ar redeg y canolfannau ailgylchu. Nid yw gwerth £830k o gynlluniau arbedion perthnasol i wastraff yn gwireddu erbyn diwedd y flwyddyn.

Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer - arbediad un-tro i'r holl gynghorau o enillion ail-ariannu Parc Adfer. Mae'r arian sydd ar gael sef £786k i'w ddefnyddio yn llwyr i gyllido'r gorwariant yn y maes gwastraff.

Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu - derbyniad incwm newydd i gynghorau sydd yn deillio o ardoll ar ddeunyddiau pacio i gynhyrchwyr a mân-werthwyr, er mwyn hybu ailgylchu. Mae £470k i'w ddefnyddio yn 2025/26 i gyfarch y diffyg gan y gwasanaeth gwastraff gyda'r gweddill yn cael ei flaenoriaethu ar gyfer y maes gwastraff.

Arbedion - mae gwerth £1.27 miliwn o arbedion nad ydynt yn cael eu gwireddu gan yr adran ac felly yn cyfrannu at y sefyllfa gorwariant.

Argymhellir fod y gorwariant o £1.256 miliwn gan y gwasanaeth gwastraff yn cael ei gyllido drwy ddefnyddio £786k o'r Gronfa Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer a £470k o'r Gronfa Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu. Ymhellach i hyn, fod yr Adran Amgylchedd yn derbyn cymorth ariannol un-tro o £22k i gyfyngu lefel y gorwariant sydd i'w gario ymlaen gan yr Adran i £100k, i'w cynorthwyo i symud ymlaen i wynebu her 2026/27.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adran Tai ac Eiddo	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	799	583	(216)		(216)	(192)
Gwasanaethau Tai						
Digartrefedd	6,184	6,464	280		280	531
Tai Sector Breifat	469	486	17		17	(30)
Eraill	423	299	(124)		(124)	(97)
	7,076	7,249	173	0	173	404
Gwasanaethau Eiddo						
Eiddo	2,728	2,750	22		22	11
Gofalu, Arlwyo a Glanhau	9	10	1		1	25
	2,737	2,760	23	0	23	36
Cyfanswm Tai ac Eiddo	**10,612**	**10,592**	**(20)**	**0**	**(20)**	**248**
Addasiad Cau Cyfrifon 2025/26 - dyraniad bid un-tro i Lety Argyfwng 2026/27				**(800)**		

Cynnal a Chadw Corfforaethol - llithriad	(1,087)
Trosglwyddo i Gronfa Cynnal a Chadw ar ddiwedd y flwyddyn	**1,087**
Cynnal a Chadw Corfforaethol Net	**0**

Tai ac Eiddo

Rheolaeth - tanwariant ar gostau staff gan fod ail strwythuro ar y gweill, ynghyd â thanwariant ar wasanaethau a chyflenwadau. **Digartrefedd** - y tueddiad o bwysau sylweddol ar y gwasanaeth llety argyfwng yn parhau, gyda gwariant ar y maes yn £6.1 miliwn eleni, sydd yn gyson â gwariant 2024/25. Mae cyllideb ychwanegol o £4.2 miliwn wedi ei ddyrannu o bremiwm treth cyngor i lety argyfwng ynghyd â chyllideb un-tro ychwanegol o £859k a ddyrannwyd fel rhan o'r drefn bidiau 2025/26. Gwelwyd costau uwch i symud a storio eiddo personol aelwydydd sy'n derbyn llety argyfwng. Mae cyfuniad o leihad yn y niferoedd sydd mewn llety argyfwng a hefyd fod pris y noson rhai darparwyr wedi eu negodi yn is, yn golygu fod lleihad yn y pwysau o gymharu â'r rhagolygon. Yn ychwanegol i hyn, gwelwyd cynnydd yn ystod y flwyddyn mewn costau lesu tai preifat. **Digartrefedd 2026/27** - yn dilyn adolygiad o'r gwariant ar ddiwedd y flwyddyn, awgrymir y dylid dyrannu bid un tro o hyd at £800k i gynorthwyo gyda'r pwysau ar lety argyfwng yn 2026/27. **Tai Sector Breifat** - yn groes i'r rhagolygon yn ystod y flwyddyn, diffyg ar ffioedd tai â nifer o breswylwyr ac ar incwm grant cyfleusterau i'r anabl. Gwelwyd hefyd gostau uwch ynghlwm ag ymestyn y Cynllun Cartrefi Gwag Cenedlaethol, ond fod trosiant staff yn cynorthwyo'r sefyllfa ariannol. **Gwasanaethau Tai, Eraill** - tanwariant ar gostau staff ac ar nifer o benawdau amrywiol ynghyd â defnydd pellach o grant i gyllido gwariant. **Gwasanaethau Eiddo** - pwysau cynyddol ar y gyllideb gwasanaethau a chyflenwadau erbyn diwedd y flwyddyn, sydd yn cael ei leihau gan drosiant staff. **Gofalu, Arlwyo a Glanhau** - y gorwariant ar gostau nwyddau glanhau bellach yn cael ei wrthbwyso gan gynnydd mewn incwm ar lanhau a gofalu. **Cynnal a Chadw Corfforaethol** - bu i'r maes Addysg dderbyn grant cynnal a chadw gan y Llywodraeth gwerth £2.4 miliwn yn ystod y flwyddyn, sydd yn golygu bod llithriad o £1.1 miliwn ar gyllideb graidd cynnal a chadw, sydd wedi ei drosglwyddo i gronfa ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer dibenion cynnal a chadw.
Argymhellir fod yr Adran Tai ac Eiddo yn derbyn dyraniad ariannol un-tro o hyd at £800k i gyllido'r pwysau ar y gwasanaeth llety argyfwng yn 2026/27.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Adrannau Canolog	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	3,194	3,155	(39)		(39)	(14)
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	9,166	9,128	(38)		(38)	(13)
Gwasanaethau Corfforaethol	8,631	8,611	(20)		(20)	(6)
Cyfanswm Adrannau Canolog	**20,991**	**20,894**	**(97)**	**0**	**(97)**	**(33)**

Adrannau Canolog

Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - tanwariant ar staff a rhagori ar incwm mewn gwahanol feysydd, bu modd ariannu costau amrywiol un-tro o fewn y sefyllfa ariannol erbyn diwedd y flwyddyn.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - cyfuniad o swyddi gwag a denu incwm a grantiau ychwanegol ar ddiwedd y flwyddyn ond y pwysau yn parhau ar systemau amrywiol ac ar gostau meddalwedd yr adran, gan gynnwys ar system prosesu incwm gan gwsmeriaid a thrigolion Gwynedd.

Gwasanaethau Corfforaethol - trosiant staff, lleihad mewn gwariant ac incwm ychwanegol ym misoedd olaf y flwyddyn. Gwelwyd sefyllfa gytbwys gan yr Argraffdy sydd yn welliant o'r rhagolygon yn ystod y flwyddyn.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - CYFRIFON TERFYNOL

Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Cyllideb 2025/26	Sefyllfa 2025/26	**Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26**	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	**Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26**	Amcan Gor / (Tan) Wariant Adolygiad Tachwedd 2025/26
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Premiwm Treth Cyngor	*	*	(914)	914	0	(871)
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	14	(14)	0	0
Derbyniad Llog Net	*	*	125	(125)	0	0
Darpariaeth Arbedion	*	*	(1,153)	1,153	0	0
Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau	*	*	(404)	404	0	0
Ad-daliad Cronfa Bensiwn perthnasol i GwE	*	*	(908)	908	0	0
Eraill	*	*	(475)	475	0	0
Cyfanswm Corfforaethol	*	*	**(3,715)**	**3,715**	**0**	**(871)**

Corfforaethol

Treth Cyngor - yn ystod 2025/26 cafwyd gwerth £1.583 miliwn o gynnyrch treth ychwanegol o ganlyniad i ragdybiaethau darbodus wrth osod y gyllideb. O fewn y darlun yma gwelwyd 618 eiddo yn trosglwyddo o drethi annomestig i dreth cyngor yn ystod y flwyddyn (692 yn 2024/25, 381 yn 2023/24). Ond, yn groes i'r darlun yma, bu i Swyddfa'r Prisiwr ganiatáu 283 eiddo i drosglwyddo o dreth cyngor i drethi annomestig (189 yn 2024/25, 193 yn 2023/24, 452 yn 2022/23). Rhoddwyd yr arian yma yn y gronfa strategaeth ariannol yn Adolygiad Awst, ac felly mae ar gael i'w dynnu o'r gronfa i gynorthwyo efo sefyllfa ariannol yr adrannau yn 2025/26.

Premiwm Treth Cyngor - yn ystod y flwyddyn bu lleihad o 74 yn y nifer o ail gartrefi'r premiwm, sydd yn groes i'r cynnydd o 387 a welwyd y llynedd. Yn 2025/26 mae £7.7 miliwn o bremiwm treth cyngor wedi ei neilltuo ar gyfer y Strategaeth Dai a £4.2 miliwn pellach ar gyfer y maes Digartrefedd ynghyd â £738k o ymrwymiadau eraill. Yn dilyn adolygiad o ddyraniad Premiwm Treth Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae gwerth £914k o bremiwm treth uwchlaw'r gyllideb, gyda'i ddefnydd i'w ystyried gan y Cabinet.

Gostyngiadau Treth Cyngor - yn dilyn ymgyrch i dargedu grwpiau gwahanol i gynyddu niferoedd y ceisiadau, gwelwyd cynnydd yn y niferoedd sydd yn hawlio'r gostyngiad yng Ngwynedd dros flwyddyn ddiwethaf o'i gymharu â'r tueddiad mewn blynyddoedd blaenorol, ac felly'r gwariant uwchlaw'r gyllideb.

Derbyniad Llog Net - gostyngiad mewn cyfraddau llog wedi arwain at logau islaw'r targed disgwyliedig eleni.

Darpariaeth Arbedion - yn dilyn anallu rhai adrannau i wireddu arbedion mewn rhai meysydd, mae darpariaeth gorfforaethol wedi ei wneud fel ei fod ar gael i ddileu arbedion problemus a phontio gwireddu arbedion.

Dychwelyd Cyllidebau / Bidiau - bu i fidiau gan yr adrannau nad oes defnydd llawn iddynt eleni gael eu dychwelyd.

Ad-daliad Cronfa Bensiwn perthnasol i GwE - yn dilyn i'r Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol GwE ddod i ben ar ddiwedd Mai 2025, bu i chwe awdurdod gogledd Cymru dderbyn ad-daliad yn ymwneud â gwarged yn deillio o gyfraniadau pensiwn perthnasol i GwE.

Eraill - ni fu'r galw ar y ddarpariaeth mor uchel â'r hyn a ragwelwyd wrth osod y gyllideb.

Argymhellir y dylid cynorthwyo'r Adrannau sydd yn gorwario yn 2025/26, darparu cymorth ychwanegol i Gwmni Byw'n Iach ar gyfer 2025/26 a chyllido bid i'r maes llety argyfwng ar gyfer 2026/27, gan eu cyllido o'r ffynonellau canlynol:

- fod y gorwariant o £1,256 miliwn gan y gwasanaeth gwastraff yn cael ei gyllido drwy ddefnyddio £786k o'r Gronfa Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer a £470k o'r Gronfa Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu
- defnyddio (£2.8 miliwn) o'r tanwariant ar gyllidebau Corfforaethol
- (£3.174 miliwn) yn cael ei gyllido o Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor

- y tanwariant o (£914k) ar Bremiwm Treth Cyngor yn cael ei drosglwyddo i gronfa Premiwm Treth Cyngor gyda'i ddefnydd i'w benderfynu gan y Cabinet

Yn dilyn ymarferiad adolygiad o gronfeydd a fanylir yn **Atodiad 3**, fod y ddau drosglwyddiad canlynol gwerth £8.1 miliwn yn cael eu gwneud o'r Gronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor, sef:

- £6.6 miliwn yn cael ei symud i falansau cyffredinol y Cyngor
- £1.5 miliwn yn cael ei symud i gronfa Diogelu Adeiladau.